

ABONAMENTUL
 pe un an . 28 Cor.
 pe un jum. . 14 "
 pe o lună . 2-40 "
 Trui de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.
 telefon pentru oraș și
 comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferencz-utca 24.

INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.

Mulțămite publice și Loc
 schis costă fiecare șir 20 li.
 Manuscripte nu să in-
 poiază.

Vasile Stroescu.

Este un an de zile de când numele acestui boier basarabean a răsărit fără veste în cuprinsul îngust al vieții noastre. Și câte fapte mari și veșnice, câte alte fapte mărunte și neluate în seamă în acest răstimp scurt de un an de când numele lui ni-s'a împărășit întâia oară!

A fost ceva ca dintr'o poveste, ca în vis, când am auzit mai întâi că un om, necunoscut până atunci, dăruiește suma de 100.000 de cor. pentru fondul cultural din Blaj. La elementul extraordinarului se adaugă o notă de legendar și aproape misterios. Suma venea din Davosul Elveției, iar omul care o dăruise era un boier — din Basarabia. Trebuie să ne dăm seama de adevărul că situația poporului românesc din Basarabia se aseamănă cu a Rutenilor din Ungaria. E aproape aceiași stare de șerbie națională, aceiași desăvârșită lipsă de drepturi naționale și același grad de amortire a conștiinței de neam deosebit.

Deosebirea câtă va fi existând e cel mult în dezavantajul Basarabenilor, de pildă faptul că limba moldovenească a fost scoasă până și din slujba Dumnezeuiască a bisericii, până când Rutenii noștri au acest ultim rest de viață publică națională. Intocmai ca și la Ruteni, cărturarii ridicați din po-

por se rusifică și devin vrășmașii poporului lor, ca faimosul Crușevan. Boierimea mai cu seamă e pierdută. Pildă: deputatul Crupenschi care declară în Duma imperială că poporul moldovenesc nu există și combate el însuș propunerea, făcută de un deputat caucazian, ca limbaromânească să se predea în școlile primare din Basarabia.

Și din mijlocul *acestui* mediu, răsărit din *aceste* stări, se ridică un boier de viță curată și străveche, ca să dăruiască sute de mii pentru cauza culturală românească din Ardeal. Acolo unde faptul singur că cineva se mai declară *român* și nu rus, este o virtute și merită laude, acolo se ivește un *boier*, dela care se aștepta mai puțin această virtute, și se înalță la cea mai mare înălțime a dragostei de neam: jertfa bogată, uriașă, nesecată și absolut desinteresată: iată ceia ce face nota unică, aproape neplicabilă a acestui fenomen. E contrastul acesta izbitor al celor două extreme, exagerate și ele parecă: adâncimea decăderii naționale din care se ridică această înălțime a datoriei și jertfei naționale.

Și priviți *felul* cum acest om face această jertfă. Cu un gest simplu, fără poză, fără dorința unei răsplăți morale. E binefacerea de dragul ei însăși, fără nici un gând de sărbătorire. Ce primiri, ce banchete și ce imnuri de

laudă ar fi răsănat, dacă acest om ar fi cedat multelor chemări, de a se arăta printre noi! La poporul acesta care știe să fie atât de recunoscător și răsplătitor cu laude și preamăriri celui mai mic binefăcător, ultimului „fruntaș” care face a zecea, a suta parte din aceia ce ar fi o *datorie* elementară, la poporul acesta V. Stroescu ar fi găsit o primire care ar fi întrecut în intensitatea și profuziunea sentimentelor primirea oricărui suveran.

Și e admirabilă priceperea cu care el știe să dea acolo unde trebuie și atunci când trebuie. Să ne gândim numai la starea în care s'ar fi aflat școlile noastre satești fără dărnicia lui. Se poate spune că Vasile Stroescu e în parte mare salvatorul școlilor noastre, a cărții românești pentru câteva sute de mii de copii. *Nu* fonduri și fundații, zice el, răspingând ispita de vanitate a ultimului nostru fondator de cinci coroane. El a înțeles că banii trebuiesc *acuma*, că *rodesc* numai *acuma* și că *fondurile* ar fi condamnate la sterilitatea inutilă. Pentru aceia a adăugat dorința expresă ca sumele uriașe să fie cheltuite imediat și nu păstrate pentru veșnicirea numelui unui om.

Sau, e vorba de școala de fete din Arad. D. Stroescu nu dăruiește cu indolența bogătașului care vrea să-și facă reclamă, indiferent de felul cum se întrebuințează suma. El studiază

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

1 APRIL.

— Foiță originală a „Tribunii” —

De T. Miron.

Am desfăcut scrisoarea cu oarecare emoție. Ce are să-mi spună? De sigur o vorbă frumoasă cu care să mă împace, cu care să-mi potolească ciuda. Sau poate, cine știe, o fi polnavă. Eterna scuză a fetelor, cari te fac „să reci în amurgul de toamnă prin dreptul ferestrelor lor”. Dar ceia ce-mi scria ea mă ne-niști și mai mult:

„Romanul nostru frumos s'a sfârșit. Cât m să te aștept? Mă mărit. Nu te mai interesea de mine. Așteaptă-mă mâne. Vreau să ne despărțim prieteni. Am să-ți spun tot. Așteaptă-mă. Vin pe la două după masă. — Rodica.

Scrisoarea asta, trimeasă prin individul acela misterios, a venit ca un trăsnet peste falnicul tejar al visurilor mele. Hm.

Și-am așteptat. Inchideam ochii. O vedeam îngându-și mâinile și blestemând soarta, care e desparte. Mă ruga s'o iert de turburarea pe mi-a pricinuit-o în suiet. Apoi o vedeam tergându-și ochii umezi și întinzându-mi mâna. Adio, Adio, prieten drag.

Sau o vedeam muștrîndu-mă pentru nepăsarea mea:

„Tot nenorocul l-ai pricinuit tu. De ce nu

ți-ai asigurat un post ca lumea? De ce nu te-ai gândit la tine și la mine? La noi amândoi? Ai lăsat să treacă zi de zi. Numirile s'au făcut și tu iar ai rămas pe din afară. Tu ești de vină. Cu ce să trăim?”

Dar vremea trecea. Așteptam să-i aud pasul ușor pe scări. Imi bătea inima la orice mișcare. Și ea nu mai venea. De câteva ori mă hotărâsem să plec. Apoi iar imi ziceam: Dar dacă o fi întârziat? Dar ce să fac să-mi treacă uritul?

Mă uit prin cărți și dau de un volum de poezii „Romanțe cu portretul autorului”. O, iată în fine mijlocul cel mai potrivit de a învinge greul așteptării. Binecuvântat fie momentul, în care, dând zece bani la anticar, am cumpărat volumul. Il deschid și citesc:

Hai, măi băieți după noroc,
 Zău, haideti unde-om nimeri,
 Prin alte părți de-o fi făr' rost
 Viața și pe-aici n'o fi?
 Viață apoi de când a fost —
 Hai, măi băieți, după noroc!

Uite lucrul naibei, ce minunăție de imagini și de gândire. Muzicalitatea mă răpește. Simt ritmul fiecărei fraze, ca un acord ceresc. Rînd pe rînd mă părăsesc toate gândurile urite, cu cât citesc mai departe din acest volum dedicat doamnei Schwarz.

Doamna Schwarz va trăi de altfel în literatură. Numele acesta e predestinat să nu moară în veci, ca și acela al cocoanei Cleopatra, gazda unui pamfletar „oțelit”. Celebra gazdă

care, împreună cu pisica ei, a fost cântată în atâtea rime vesele. Ba o mână delicată i-a dedicat și o nuvelă.

Numele acesta de „Doamna Schwarz” va trăi în cronicile vesele ale lui Topârcianu, care în mansarda închiriată dela nobila cocoană a scris atâtea ghidușii. Chiar și celebra poezie „Vărul” acolo a scris-o:

Casa noastră e cinstită
 Viața idem, fericită,
 Spun tot adevărul.
 Un minut nu stăm degiaba
 Invărtim pe dată treaba,
 Rița, eu și vărul...

Versuri, din cari pare a se fi inspirat marele cântăreț, al cărui volum de romanțe mă omoară cu parfumul lui:

Trăim într'o sferă senină...
 Eu scriu, ea citește, duioasă,
 Ea scrie, eu nu știu ce fac,
 Dar fac o poveste frumoasă
 Iar viața ne trece mai lină
 Ca apa pe lac.

Uite cum imi fug toate gândurile urite. Să citesc mai departe:

Eșiam dela o crîsmă, beat
 Și nu putem pricepe — anume
 Cum așa iute am ajuns
 Eu eel mai mare om din lume.

Cugetare adîncă! Aduce cu Anacreon. Probabil autorul romanțelor l-a citit în tradu-

chestiunea, planurile și devizurile, chibzuieste toate amănuntele, precedează un lung schimb de scrisori, și când se convinge că suma e necesară, că ea va da maximum de roade, atunci dăruiește fără a drămu, cu liberalitate princiară.

Fără îndoială, figura dlui Stroescu e una din fenomenele cele mai ideale ale zilelor noastre, e una din culmile istoriei noastre contemporane. Atâta conștiință a datoriei, atâta dezinteresare a jertfei și atâta inteligență și înțelegere a nevoilor unui popor constituiesc notele unui suflet într'adevăr mare, ales și bogat care va rămânea un punct de lumină strălucitoare în istoria acestor zile turburate de patimi mărunte, inimi înguste și minți sterpe.

O scrisoare a dlui Iorga. Ni-am adresat, ca și altele la zile mari, dlui Iorga, rugându-l să ne dea un articol pentru numărul nostru de Paști. Dl Iorga, publică în „Neamul Românesc” răspunsul de mai la vale pe care, de data asta, ni l-a dat:

Dragă Domnule Bocu.

Fată de tristele certuri dintre d-voastră ni se impune cea mai absolută neutralitate, întovărășită doar de cea mai sinceră dorință ca oamenii de treabă să se găsească împreună, toți, pe un câmp unde e atâta de lucrat, iar ca aceia, cari din interese meschine și patimi urite, pentru interese materiale și triumful vanității lor, încurcă lumea ori o învrăjbesc, să fie înlăturați din arenă. Aș opune acelaș refuz de colaborare și „Românului.”

Primește, te rog salutările mele.

N. Iorga.

De acord, maiestru.

Reluarea relațiilor greco-române. Din Atena se telegrafiază că relațiile diplomatice dintre Grecia și România, întrerupte cu patru ani în urmă, s'au reluat în mod oficial.

Monitorul oficial al Greciei publică un

autograf regal prin care secretarul de legație din ministerul de externe, Carussos, e numit ministru-plenipotențiar al Greciei la București.

Noul ministru își va ocupa postul peste câteva zile, după depunerea jurământului obișnuit.

Viageiatura M. Sale. După plecarea M. Sale din Budapesta se știricise că pe la începutul lui Mai va reveni iară pentru mai multe zile. La Viena s'a și stabilit un program al petrecerii M. Sale la Budapesta. După cât reese din acest program, cât ce se va întoarce M. Sa din Wallensee, după o scurtă petrecere la Viena va veni la Budapesta unde va sta până pe la jumătatea lui Iunie când va pleca la Triest ca să ia parte la aruncarea pe apă a celui dintâi Dreadnought. Sfârșitul lui Iunie va sta la Viena, iar în Iulie va pleca la Ischl.

La începutul lui Septembrie M. Sa se va întoarce la Viena, de unde va veni iară în Ungaria ca să ia parte la manevre.

Răspunsul senatului român la mesajul de tron. Din București ni-se telegrafiază: M. S. Regele a primit Duminecă la amiază comisiunea de răspuns la mesaj a Senatului în frunte cu d. președinte G. Gr. Cantacuzino.

Majestatea Sa a exprimat mulțumiri pentru urările cuprinse în răspunsul maturului corn.

Ministrul-președinte ungar în Viena. Din Viena ni-se telegrafiază: Conform programului stabilit înainte, ministrul-președinte ungar contele Khuen-Héderváry a sosit azila Viena, pentru a continua cu guvernul austriac tratativele — întrerupte — în chestiunea procedurii militare penale.

Contele Khuen a declarat unui redactor că va sta mai multe zile în Viena și va stărui ca această chestiune să se rezolve definitiv.

Dacă însă nu va reuși să ajungă la înțelegere cu baronul Bienertli, se va prezenta în

audiență la Maj. Sa solicitând hotărârea sa în rană a Maj. Sale.

La tratativele aceste va lua parte și ministrul de finanțe Lukács, care va sosi la Viena azi seară, sau mâine dimineața.

„Jung Ungarn” Citim în revista „Oesterreichische Rundschau” din Viena: „Sub acțiune titlu apare în Berlin în editura lui Paul Cnosirer o nouă revistă pentru cultura politică și intelectuală și economică a Ungariei. Neimpresionată de nici un bagaj programatic, urmărește pe față un scop ideal și altul real. Scopul ideal e de a trezi în străinătate interese pentru limită necunoscută afară de zidul chinez roșu. Cu verde și în altă parte pentru viața intelectuală a magiarizmului proptită pe baze proprii și specifice. O intenție de neînțeles și atât mai puțin vrednică de laudă. Nu mai puțin e de înțeles, și demn de laudă este scopul real al revistei elegante, la care parte beletristică o redigiază Ludovic Halvány iar dirijarea este în mâinile fostului deputat și șef al presei evreio-maghiare Iosif Vész. În foaia dirijată de el se vor para și resping din „calumniile” ce se sporesc mereu la adresa Ungariei — adevărat la adresa dominantei maghiare — în presa și publicistica străină. Nici nu s'ar putea ceva obiecționa. Însă și de biectivitatea maghiară privește desvălirile mai dese ale adevărilor neplăcute și prăbușirile legendelor plăcute — drept calumnie și consternată să revoltă contra unei critici obiective a moravurilor maghiare, chiar și în cazurile adânc justificate. Acestei critice văd acum să i-se dea contra punct. Pentru aceia nici nu-i stă departe guvernul maghiar.”

Chestiunea națională în Camera României

— *Inchiderea discuției la Mesaj.* —
București, 18 April.

Sâmbătă seara s'a închis discuția asupra răspunsului la Mesaj și la Senat.

În ultima ședință a luat cuvântul d. Ionel Brătianu, șeful partidului liberal, aducând în discuție și cunoscutele declarații ale dlui Carp, făcute ziaristului francez R. Recouly. D. Brătianu, a combătut, firește, acele declarații, spunând că era o înțelegere tacită între oamenii politici de dincolo, de a nu vorbi înzadar de aceasta chestiune.

A urmat imediat d. I. Lahovary, ministrul de Domenii, care i-a răspuns dlui Brătianu.

A spus că este autorizat de președintele Consiliului de miniștri să declare că nu primește, ca pe baza unui interviu, să se aducă aceste chestiuni, în discuția adresei. Să se formuleze aceste chestiuni pe cale de interpelare, și d. președinte al consiliului va răspunde.

Reproducem din aceste discursuri partea privitoare la politica externă.

Discursul dlui I Brătianu.

Aduce omagiul de respect și devotament Coroanei, chează existenței noastre și a continuei propășiri a țării.

Ași fi de acord și cu punctul din Mesaj relativ la politica externă a guvernului, dacă în afară de acțiunea ministerului de resort nu ar fi anumite declarații ale dlui P. Carp.

ducerea lui Bonachi. Și mă gândesc la frământările lui. Săracu băiat. Te miri că nu s'a întrebat dacă afară e lună ori soare,

Odăița mea, băieți,
Mult e goală, săraca
De ea, că nu are, drăguța,
Nici o cadă pe pereți!

Aici nu mă împac cu autorul. Eu sânt mai modest. Oriunde mă mut cer să mi-se dea afară cadrele și pozele familiare ale gazdei. Sânt niște străini cari nu mă cunosc și nu-i cunosc, cari par că mă spionează, cari au aerul de a mă amenința că mi vor divulga toate secretele. Toată podoaba casei mele e o carte poștală, care reprezintă pe Napoleon întorcându-se din Rusia. Pe etajera cu cărți o pantlică albă, care leagă o șuviță de păr. E dela draga mea. Bine, dar eu nu-s poet. Probabil poezii au slăbiciune pentru cadre.

Uit tot mai mult sbuciumul de adineoari. Citesc și gândesc. Gândesc și citesc:

Dela început m'am încrezut în tine zău,
Că dorul tău cu dorul meu se leagă,
De crezi că s'frați și viața mea întregă,
E viața ta și gândul meu e gândul tău.

Și n'am greșit, căci vezi alta nu-i
Așa miloasă, dulce, iertătoare,
Mereu mă scald în apele norocului.

Mi-ai dat aseară o carte rugătoare.
Și-n cartea aceia ah încet încet eu spui.
Era un fir de păr înfășurat pe-o floare!

Admirabil! Citesc și gândesc, gândesc și citesc și vremea trece. Icoanele urite îmi fug din minte. Mă inseninez ca cerul după furtună.

Doruleț muiat în în jele,
Du-te răvaș mândri mele.
Iar de-o spune uitărit
Că-i de multul îndrăgît,
Doruleț, dacă-i putea
Intră'n inimă la ea...

A'nserat. Și ea nu mai vine. Și e primăvară.
Salcîmul a'nverzit. E atâta poezie afară. Și ea nu mai vine! Și uite îmi arunc ochii pe calendar. Întâi April. Așa e? A fost o păcăleală?

Dar, mă rog, ce am greșit eu de am fost nevoit să citesc romanțele unui vernesc? Nu de minciuna ei mă revolt, ci de canonul, la care m'a pus așteptarea ei. Și am s'o cert.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice și lucrări în aquarel și olei artistic executate, Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

D. P. Carp trebuie să recunoască eroarea care a comis-o, făcând anumite declarații relativ la atitudinea noastră față de Slavi.

Dar nu de atitudinea sa înainte de a fi președinte de consiliu voi să mă ocup.

Voi să mă ocup de declarațiile sale făcute de când este prim-ministru.

Nu admitem declarațiile sale de subordonație a noastră. Ne cunoaștem bine situația noastră, și nu admitem alte raporturi cu celelalte State, decât raporturi de reciprocitate.

D. P. Carp a vorbit de situația fraților noștri de peste munți...

Era o înțelegere tacită între oamenii politici de a nu vorbi înzadar de această chestiune. Cu atât mai mult nu trebuia dl Carp să vorbească de această chestiune, cu cât nu era de competență să o rezolve. Și iarăș dacă nu putea face nimic pentru această chestie, cu atât mai mult nu trebuia să le amărăscă soarta fraților noștri de peste munți.

Dl Carp a făcut o faptă rea.

Legătura care o face dl Carp între chestia Românilor de peste munți și chestia Evreilor din țara noastră — care este o chestie de ordin pur intern — faptul că d-sa caută să dea acestei chestiuni un caracter internațional, este o inconștientă culpabilă.

Sperăm că dl Carp va reveni asupra acestor declarații, și din ele nu vor rămâne, în politica externă, decât cu câteva picături scăzute din robinetul personalității d-lui P. Carp, după ce s'a mai scăzut câteva picături, în urma alegerilor.

Discursul d-lui Lahovary.

Vă rog, deși este târziu, și sunteți oboșiți, dați-mi voie să spun câteva cuvinte.

Dl I. Brătianu a criticat politica externă a guvernului.

Sânt autorizat de președintele consiliului de miniștri, să declar că nu primește ca pe baza unui interview, să se discute aceste chestii în discuția adresei. Să se formuleze aceste chestiuni pe cale de interpelare, și dl președinte al consiliului va răspunde.

Cât despre chestia evreiască, țiu să declar, în numele guvernului, că ea a eșit de mult din terenul internațional, și că nu vom permite în această chestiune nici o intervenție, nici o observație.

Chestiuni actuale.

Cu prilejul congresului socialist. — Declarațiile contelui Khuen-Héderváry. — Lupta pentru votul universal.

În acalmia politică generală ce s'a înstăpânit de-odată cu vacanțele Camerei, congresul socialist din acest an a avut norocul să trezească un interes remarcabil în toate taberile politice. Ziarele aduc rapoarte amănunțite despre mersul discuțiilor și remarcă chiar în primarticole momentele mai sintetice din ședințe. Asupra unui punct cad toate de acord: acțiunea socialistă a intrat într-o fază de recădere. Organizațiile din provincie, în lipsă de stimulente dela centru, se mortifică și pe-alocurea dispar. În centru s'a încuibat arivismul, paralizând orice acțiune conștientă de marile idealuri ale socialismului. Ziarele partidului nu sunt sprijinite îndeajuns și e nevoie de-o supremă reculegere de forțe, decumva conducătorii nu vor să peardă cu timpul și puținul teren cât au cucerit.

Dacă însă în privința inaniției din propaganda socialistă păreriile ziarelor sunt convergente, în aprecierea cauzelor cari au dat naștere acestei stări insutenabile se impart cu atât mai mult. Și să vedem acum dacă, oricari ar fi aceste păreri, au ele consistența adevărului.

S'ar părea că grație variilor și multiplelor stări de mizerie din țara noastră sămânța

învățăturilor socialiste a găsit aici cel mai fertil pământ din Europa, realitatea însă desminte așteptările apostolilor lui Marx și ridică stavili de neînvis în calea lor. Credincioase mentalității lor transcendente zia-rele unguerești contemplează și aici numai stavili imagine și rămân refractare pentru adevăratele stavili pe cari ni-le înfățișează realitatea, cea atât de inaperceptibilă pentru prisma imperialistă.

Așa, de pildă un ziar guvernamental, după ce constată că an de an numărul țărănilor veniți la congres e tot mai redus, concludă că pătura țărănească s'a lepădat de lozincele internaționaliste, pentru că a revenit la credința că numai «idea de stat» poate să mântuiască Ungaria. Sionistul «Pesti Hirlap» face pentru cititorii săi o diagnoză și mai ingenioasă. Desprinde din cuvântarea de ieri a unui sindicalist provincial constatarea că prin ținuturile locuite de nemaghiari propaganda socialistă a pierdut orice teren, nereușind să arate nici cel mai mic rezultat.

Păcat deci să mai cheltuiască socialiștii energie pentru cucerirea unor mase ignorante, invocând mereu caracterul anticonstituțional al organizației lor, când în imposibilitatea acestor mase e dată dovada că pătura muncitorilor unguri numai înregimentându-se flamurei șovine și renunțând în consecință și la pretenția votului universal poate să se ferească.

Față cu aceste aberații organizatorii propagandei socialiste vor înțelege împreună cu noi că stavilele adevărate ce se ridică în calea lor sânt cu totul altele și că ele se pot cuprinde în două cuvinte: robia politică a națiunilor nemaghiare. E clar că nici un curent mai universal fie politic fie social, nu-și va putea tăia cale printre noi câtă vreme nu ni-se va crea condiția primordială a fericirii oricărui popor: libertatea afirmării și dezvoltării lui naționale. Și e logic numai ca tabăra socialistă să lupte și mai departe c'o supremă tărie pentru izbândirea mijlocului prin care se va realiza această condiție și care e unul singur în împrejurările date: votul universal fără îngrădituri imperialiste.

Un ziar vienez publică în numărul său de Paștile catolice un interview cu primul ministru ungar. Contele Khuen-Héderváry face declarații asupra apropiatului program de muncă al guvernului. Conform acestor declarații guvernul în cea dintâi săptămână de Mai va depune în cameră proiectele despre *reformele militare*, dintre cari cele mai de însemnătate sunt: proiectul despre puterea armată, cel despre reforma procedurii penale și cel despre reorganizarea honvezimei. În restimpul cât va dura discuția la buget, comisiile vor sfârși și ele cu proiectele. După desbaterea bugetară camera va desbate mai multe proiecte cari stau în legătură cu procedura civilă, precum și câteva convenții internaționale. Reformelor militare le va veni rândul cătră sfârșitul lunii Mai. Discuția se anunță foarte interesantă și probabil să se încheie până în vacanțele de vară. La toamnă se vor întruni iarăș delegațiile. *Proiectul reformei electorale va fi actual probabil numai în 1913*, pentru că guvernul voiește să-l clădească pe colonadele datelor statistice din recensământul anului trecut.

N'a lipsit în sărbători nici glasul războinic al lui Iusth.

— Voi porni o întinsă agitație pentru votul universal — spune el — și cea dintâi adunare publică va avea loc la Arad în 30 April. Mă duc înainte de toate în circumscripția contelui Tisza, pentru că în chestiunea reformei electorale își vor încrucișa armele reacționarismul și conservatismul, cu cele ale liberalismului și democrației.

Pe urmă Iusth povestește, că pe vremea când se reimpatriase Francisc Kossuth din Italia, l'a invitat să pornească o acțiune generală, în toată țara, pentru votul universal, Kossuth a și cutreerat țara, fiind sărbătorit pretutindeni.

Sunt curios — spune Iusth — dacă va rămâne Francisc Kossuth credincios programului tatălui său?

Din România.

Aniversarea M. S. Regelui Carol. Vineri, 21 Aprilie e aniversarea nașterii M. Sale Regelui Carol al României.

M. Sa s'a născut în anul 1839. Suveranul deci împlinește 72 de ani.

Sâmbătă, 8 Aprilie este aniversarea urcării pe tron a M. S. Regelui.

Ambele sărbători vor fi serbate printr'un Te Deum.

Principele Nicolae și principesa Maria la Constanța. Sâmbătă cu trenul de 145 au sosit la Constanța Principele Nicolae și Principesa Maria însoțiți de aghoitantul princiar, dl general Robescu și o guvernantă.

Principii au fost întâmpinați la gară de dl Pazariano, prefectul județului, primarul T. Canarău, loc-comandor Periețeanu, comandatul vasului împăratul Traian, și de un numeros public.

Dela gară AA. LL. s'au dus pe jos la Palatul Regal, ca e în apropiere, unde au stat până la orele 3.

La orele 3 Principii au ieșit în oraș și s'au dus în port, la vaporul împăratul Traian.

AA. Lor s'au plimbat pe mare cu o șalupă vre-o jumătate de oră și s'au întors pe la orele 5 la Palat.

Impărații și patriarhii din Bizanț. D. C. Dissescu a ținut Sâmbătă, la orele 2 d. a. o interesantă conferință în beneficiul societății ortodoxe a doamnelor române.

În prima parte a conferinței sale, d. Dissescu a explicat pentru ce și a ales acest subiect și a arătat apoi ce era imperiul bizantin.

Apariția creștinismului și influențele de pe acele vremuri au determinat ca să se mute Capitala imperiului roman într-o parte extremă a Europei, la Bizanț, a spus d-sa.

Dar punctul principal al mutării Capitalei în Bizanț se datorește influenței religioase.

Conferențiarul a arătat apoi cari erau elementele determinante în această țară. Ele erau: Statul și Biserica.

Împăratul era comandant de armată, legiuitor despot. Mai era — ceea ce este lucru nou — apostol.

Dar legitimitatea împăratului tot biserica i-o da prin mijlocirea acelei taine mari care este ungera.

Conferențiarul a trecut apoi la împărătesele din Bizanț, la rolul și influența lor.

Femeile din Bizanț isbuteau prin intrigă, prin amor să aibă influențe foarte mari, grație cărora ajungeau și împărătese. Dintre aceste sunt de reținut împărătesele Irena și Teodora.

D. Dissescu a vorbit apoi despre biserica bizantină, arătând că în primul rând caracterul ei era național.

Patriarhul își trage origina dela Pontifex Maximus al Romanilor.

Dela Constantin-cel-Mare ideea instituției patriarhului devine mai precisă.

Atribuțiunile patriarhului sunt de a consacra pe împărat, de a fi păstrătorul legilor.

Totodată el reprezintă principiul sancțiunii sub forma jurământului și al blestemului.

Dar cecece dă viață unui Stat nu sunt atâtea instituțiile reci create.

Conferențiarul a trecut apoi la punctul culmiat, care onorează paginile istoriei creștine. A vorbit anume de epoca iconoclastă, de lupta care s'a dat pentru cultul icoanelor, cult care a fost suprimat în dese rânduri de unii împărați cum a fost în deosebi Leon al VIII ea.

Terminând d. Dissescu a lădat inițiativa doamnelor române pentru apărarea bisericii ortodoxe, spunând că cecece suntem în drept să cerem este ca prin energie să se impună acea simț al conștiinței, fără de care nu poate să existe adevărata viață socială.

Rolul femeii în societate. D-șoara Adela Xenopol președinta ligei femeilor din Iași a ținut Sâmbătă la orele 5 d. a., o conferință în sala Ateneului.

Dsa a vorbit despre rolul femeii în societate, insistând în deosebi asupra faptului că femeile din România nu se ocupă de nici o chestiune la ordinea zilei și spunând că dacă ele ar urmări de aproape aceste chestiuni, dacă ar studia legi ar putea contribui la rezolvarea unor mari probleme.

Dacă toată atenția femeilor noastre este îndreptată spre frivolități și din această cauză nu pot exercita nici o influență în chestiunile importante.

Spre a ajunge la un astfel de rezultat, conferențiarul e de părere că ar trebui dată o nouă îndrumare educației femeii. Să ne ocupe și cu știința igieniei pentru conservarea individului și cu știința dreptului pentru conservarea averei.

În această privință, mai ales, femeile nu sânt în de ajuns păzite de lege ca să nu li-se risipească averile. O schimbare a legislației pentru garantarea averii femeilor se impune.

Dșoara Xenopol a vorbit apoi de situația femeii independente arătând că ei îi sânt închise cele mai multe căi pentru câștigarea existenței, deși ele sânt tot atât de destoinice ca și bărbații.

Din această pricină multe femei cad. Terminând, conferențiarul a emis părerea că pe lângă o schimbare în educația ei în viață, se impune și o lărgire a drepturilor ei.

Adunarea societății »Carpații«. Duminecă după amiază s'a ținut în localul »Ligei Culturale« din București, adunarea generală a societății »Carpații«.

Darea de seamă prezentată de dl A. Bârsan, a fost primită în unanimitate de voturi.

Averea societății în efecte este de 7.500 lei. După aceea s'a procedat la alegerea noului comitet, fiind proclamați aleși d-nii: Ion Tetz, Ion Baboianu-Droc, Anastase Bârseanu, N. Mircea, N. Lupan, G. Bedițeanu, D. Furnică, N. Tîerceanu, G. Popa Liseanu, St. Ardeleanu și Filip Babeș.

A fost proclamat președinte de onoare dl Grigore Alexandrescu, iar membru de onoare dl Aurel C. Popovici.

Societatea a decis ca să invite la excursiunea dela 1 Maiu, la Târgoviște, societățile: »Liga Culturală«, »Frăția«, »Soc. Macedo-română« și »Dacia-Traiană«.

Instalarea noului director al Teatrului Național. Duminecă la orele zece și jumătate dimineața dl Pompiliu Eliade, fost director general al teatrelor, a convocat întreg personalul artistic și administrativ al Teatrului național pentru a-și lua rămas-bun.

Cu acest prilej, dl Pompiliu Eliade a ținut un strălucit discurs, prin care a arătat care a fost programul său de conducere a Teatrului Național și cari sunt roadele realizate în timpul direcțiunii.

Artiștii au ascultat, vădit emoționați, discursul de retragere al fostului lor director care, în tot timpul directoratului său a știut, cu un deosebit tact și competență artistică, să împace interesele artiștilor cu cerințele artistice ale instituției și scopul cultural cu nevoile materiale ale primei noastre scene.

D. Pompiliu Eliade a părăsit Teatrul Național spunând: »Am venit urcând scările acestei instituții cu capul plecat, conștient de greutatea sarcinii ce aveam de îndeplinit; acum le scobor, cu capul sus, mândru de rezultatele obținute.

După ce d. Pompiliu Eliade a plecat, a venit la teatru d. Ioan I. Bacalbașa, noul director. D sa în câteva cuvinte a făgăduit artiștilor că-și va da toate silințele spre a-și îndeplini misiunea ce i s'a încredințat și a declarat că va încuraja din răsunătoare puteri producția dramatică românească.

Cum s'a făcut împărțirea ajutoarelor în Caraș-Severin?

Am publicat în unul dintre numerele noastre din urmă plângerea unor Români din Crușoveț, în ce privește felul partinitor de-a împărți ajutoarele celor năpăstuiți de potopul din vara trecută, care a năpăstuit ținuturile românești din Caraș-Severin.

Primum azi o nouă plângere din Prilipeț, în care ni-se povestesc următoarele:

Onorată Redacțiune, Îndată după potop au fost exmise 2 comisii dela comună, în frunte cu învățătorii Sofronie Sârbu și Ioan Bojinca, cari cu suflet curat nu au cruțat osteneala, ci au alergat dela casă la casă, dela parcelă la parcelă, ca să constate paguba în vite, galițe, pomi rupți și alte de toate nespuse de multe.

Despre aceste pagube au făcut câte un conspect și l'au predat la antistia comunală, notarului Ilés Carol.

Potopul care s'a repetat în 2 Septembrie la noi nu au făcut mare pagubă, căci cel din 13 lunie săpase matca apei Nera curățindu-o de afurisitele iazuri (zatoane) dela mori, cari în lunie erau strînse câte la un loc astupând apa.

Când am cetit în foaia noastră iubită »Tribuna« despre împărțirea ajutoarelor, au curs lacrimi de bucurie din ochii celor păgubiți de potop și cu nerăbdare am așteptat ziua în care va sosi cineva să aline durerea care de 10 luni de zile ne zdruncină. Visul acesta s'a și împlinit Miercuri în 29 Martie.

Des de dimineață, primarul comunei Danila Braia începu să cheme oamenii, lăsând unu câte unu să fie adus la casa comunală, unde aștepta dl protopretore din Bozovics.

Durere însă, de ajutoare nu s'au împărțit în cea mai mare parte cei greu loviți de potop, după cum au făcut învățătorii conspectul, ci mai mult au fost protejate rudeniile și amicii.

Se pun câteva întrebări:

Ce pagubă a constatat comisia la notarul Ilés de i s'au dat vreo 96 de coroane? Pentru ce a fost miluit primarul Danila Braia? Pentru ce juratul Nistor Braia, nepotul primarului? Petra Braia, nora primarului? Pentruce Petru Novacescu cu 200 cor., căruia apa i-a pus pe o năvă de pământ nămolul (humus) pentru care dacă ar fi plătit 2000 cor. nime nu ar fi fost în stare să-l chichească așa bine?

Pentru ce frații Lazăr Saberca Nr. 146, a cărui năvă ca și a lui Petru Novacescu a fost de Dunăzeu binecuvântată? Lazar este însă prieten cu cruce al primarului. Dar codreanul comunității de avere? Dar Pavel Draghila Nr. 43? Miercuri se făcuse bolnav, socotind că este citat la comună pentru altceva, și Joi i-s'a dat 90 cor., pe când nici nu voia la început să primească vreun ban, știind că n'a avut mare pagubă de potop. Dar ce ajutor au căpătat cei cu casele rupte de potop, care le-a dus tot ce aveau: bucată, vase, joale, vite, găini, de-au rămas cu porci rupți, grădini și pământuri rupte și parte îneca de piatră?

Dacă antistia a înaintat conspectul drept comisiei dlui prefect Dr. Medve Zoltán, de ce primarul, în cursul împărțirii ajutoarelor, pe toată vremea omul îl rugase să ascundă banii și să nu spună la nimeni cât au căpătat? Doar banii aceștia n'au fost furăți, ci au fost dăruți de felurite instituții și mai mulți binevoitori și milostivi, în frunte chiar cu Majestatea Sa, scumpul și milostivul nostru Crai, care a dăruit pentru cei potopiți o sumă foarte însemnată.

Ziua bună se cunoaște cu răsăritul soarelui. La altă împărțire a banilor, împărțire mai bună nici nu ne-am așteptat noi cei potopiți, căci am pățit-o la împărțirea celor 500 kg. de cartofi, care sosiseră în comună îndată după potop. La cine s'au dat acei cartofi? La cei potopiți? Ba!

Astfel s'a făcut »dreptatea« în comuna noastră Prilipeți. Nouă celor potopiți și nemiluiți de stăpânire, nu ne rămâne decât să ne punem credința în atotputernicul Dzeu și să zicem cu toții: Ferește, Doamne, de potopuri și de mila împărțită de stăpânire!

Ține-minte!

Activitatea extrașcolară a învățătorilor noștri*).

De Dr. Onisifor Ghibu.

IV.

A treia categorie de opere de educație populară sânt operele extrașcolare, în înțelesul mai restrâns al cuvântului. La noi sub activitatea extrașcolară se înțelege întreaga activitate pe care o desfășură învățătorul în afară de școală, adică cu alte cuvinte, tot ce nu-i propriu zis activitate intrașcolară. În Apus se înțelege sub activitate extrașcolară propriu zisă numai ce nu s'a cuprins până aici sub activitatea peri- și postșcolară, sau cecece s'ar putea numi activitate socială.

Operele extrașcolare de obicei iau forma de reuniuni, societăți și asociațiuni. Unele din ele au de scop întrunirea membrilor în scopul de a-și cultiva anumite însușiri.¹⁾ Acestea sânt:

1. Societăți culturale, cum ar fi »Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român«, cea mai însemnată dintre toate societățile noastre, cea mai binefăcătoare și cea mai vrednică de atențiunea tuturor. Vorbind la începutul acestui capitol despre Asociațiune, am amintit că învățătorimea noastră se ține în general cu totul departe de această societate culturală, spre paguba ei proprie și spre paguba culturii românești în general. Dacă până în timpul din urmă rezerva aceasta își putea aila o oarecare scuză în sărăcia învățătorului, astăzi, când salariile învățătorilor stau să fie pe alocurea mai bune ca ale preoților, această rezervă nu-și mai găsește nici o justificare. Astăzi fiecare învățător poate deveni membru al Asociațiunii, plătiind taxa de 10 cor. anual ca membru ordi-

* Fragment din »Cercetări privitoare la situația învățătorului nostru primar și la educația populară«, Sibiu, 1911. De vânzare la librăria »Tribunii«. Preț 1 cor.

¹⁾ Gh. Adamescu, l. c. pag. 125.

Magazinul de Mobile
Armin Krausz

Cel mai mare și mai bine asortat magazin în Ungaria-de-sud. Mare depozit în obiecte fine, până la cele mai fine. Mobile de cea mai bună calitate o specialitate: Mobile din lemn masiv, lucrate fără aplicație. Prețuri fixe. Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Timișoara-centru, Strada Zăpolya No 7. —

nar, cu atât mai vătos că în schimbul acestor taxe, cu ajutorul căreia se fac atâtea lucruri de însemnătate pentru înaintarea noastră, învățătorul primește gratuit și revista „Transilvania”, care de aici înainte va publica o serie întreagă de monografii școlare. În cazul cel mai rău, învățătorul, dacă nu se poate face în adevăr membru ordinar al Asociației, se poate face cel puțin membru ajutat cu 2 coroane pe an în schimbul cărei sume primește anual 10 broșuri și un calendar.

Dar când vorbim despre învățător și Asociație, nu ne putem mulțumi numai cu aceea că învățătorul se face membru al ei. Chestiunea principală e ca el să și lucreze pentru această societate, care e o binefacere pentru neamul nostru din țara aceasta. Și anume să lucreze mai întâi ca să se înființeze despărțăminte de ale Asociației, acolo unde acestea nu există, — să se înființeze în cadrele acestora agenturi, pentru ca cu timpul să nu mai existe sat românesc în care să nu se găsească câte o agentură de-a Asociației, — și să lucreze ca fiecare țaran care știe ceti, să se înscrie membru ajutat al Asociației, pentru a putea beneficia de biblioteca populară. În legătură cu aceste agenturi să se întemeieze biblioteci populare și câte o „Casă culturală”. Aceste case culturale cari se pot întemeia fără nici o împedecare în cadrele Asociației, au o chemare sublimă: aceea de a înlocui cărciumele, unde țaranul nostru se duce mai mult fiindcă n'are unde se duce într'alt loc mai bun. În aceste case culturale se poate adăposti biblioteca, se pot ceti gazete și reviste, se pot ține conferințe, cursuri și șezători. Asta se poate face și e de dorit să se facă în satele unde nu există școală românească. Preoții acestor sate nu-și pot câștiga merite mai mari, decât întemeind astfel de căminuri pentru țărânie. — O astfel de casă s'a înființat în comuna Arpătac din tractul Treiscaunelor.

Pe lângă aceasta învățătorii pot face mult pentru popor ca conferențieri ai Asociației. Pentru osteneala de conferențieri A. îi răsplătește în bani pe acei cari țin sistematic conferințe bune. De sigur că s'ar da un impuls foarte puternic conferențelor, dacă A. ar pune la dispoziția învățătorilor câte o colecție tipărită, care să cuprindă cele mai bune conferințe ce s'au ținut până acum. Cum are preotul trebuință de colecții de predici, pentruca să-și poată compune cu înțeles predicile, tot astfel, ba încă într'o măsură mai mare, are trebuință și învățătorul de astfel de „manuceri”, cum s'ar putea zice cu un cuvânt ieșit din uz. Cassa școalelor din România a înțeles importanța acestui lucru și a însărcinat pe poetul Coșbuc să edea două volume de Conferințe populare, cari au și apărut și cari sânt foarte potrivite. Prin o astfel de colecție Asociațiunea ar face un mare pas înainte, pentru care și învățătorii i-ar fi recunoscători și poporul.

În afară de aceasta învățătorii pot fi foarte folositori ca colecționari de obiecte pe seama Muzeului „Asociațiunii”. Atâtea lucruri de însemnătate istorică, dacă nu și artistică, se găsesc prin satele noastre, și nimeni nu le strânge pe seama sărăcăciosului de Muzeu, ci le lasă să se prăpădească, sau să ajungă pe mâni străine. Interesul culturii noastre ar pretinde ca fiecare ținut să-și aibă muzeul său aparte, — un fel de muzeu regional, care să reprezinte atât trecutul cât și prezentul acelei regiuni supt toate raporturile. Cumcă așa ceva nu e un lucru imposibil, nici chiar din partea unui învățător harnic, a dovedit-o regretatul învățător din Tirgu-Jiu, Al. Ștefulescu, care nu numai că a studiat foarte temeinic istoria județului Gorj, dar a înființat, prin necurmata lui stăruință, și cel mai frumos muzeu provincial din România întreagă.

Mai departe îi poate fi folositor învățătorul

Asociației prin activitatea lui literară. În „Transilvania” el ar putea publica povești și poezii populare așa cum le-a auzit din gura poporului, — frânturi de limbă, cuvinte populare rari, apoi monografiile școlare sau sătești în privința cărora sântem atât de săraci, — descrieri de obiceiuri populare, de porturi și de locuri cunoscute. Pilda regretatului Ioan Pop-Reteganul ar putea să-i ispitească pe mulți învățători, cărora națiunea română li-ar rămânea pururi recunoscătoare. — Și în stârșit învățătorii, ca unii cari trăesc în nemijlocita apropiere a poporului și cari ca atari sânt mai în măsură de a cunoaște gustul poporului, ar putea da un sprijin puternic la redactarea Bibliotecii populare a „Asociațiunii”, fie prin sfatul lor care e ascultat cu plăcere, fie prin colaborarea lor.

O a doua societate extrașcolară e „Societatea pentru fond de teatru român” în cadrele căreia deasemenea se poate lucra foarte mult, dupăcum s'a arătat la alt loc.

A doua categorie de societăți extrașcolare sânt: Societățile muzicale. — N'ar trebui să fie sat care să nu dispună de un cor de adulți. Poporul nostru cântă foarte bucuros și s'ar putea afirma că el are dispoziții artistice foarte pronunțate. Vorba poetului:

Nici doine ca în țara mea
Nu-s multe 'n lumea 'ntreagă,

trebuie să ne determine, ca să purtăm o grijă deosebită comoarei de artă din sânul poporului. Să cultivăm aceste dispoziții, — să cultivăm cântarea prin societăți corale bine organizate! La noi în Ardeal stăm în privința asta cu mult mai rău ca în Bănat, unde numărul corurilor populare e foarte mare. Un învățător, care se pricepe la muzica vocală și instrumentală și nu organizează coruri cu sătenii nu e vrednic de stima poporului, căci el în loc să lucreze cu talantul primit în dar, îl îngroapă. Pentru coruri trebuie să se aleagă piese potrivite, mai cu seamă în graiul poporului și numai de compozitorii noștri recunoscuți. Romane și comedii străine, — acestea corup numai gustul artistic al poporului. Dirigintele de cor trebuie să fie foarte atent, ca piesele corale să fie redactate cu cât se poate mai multă artă. Astfel e o oroare să ascuți un cor rău instruit, decât care e, în adevăr, mai bine: nimic.

Corurile bine instruite produc o rară plăcere și o distracție atât cântăreților cât și ascultătorilor, cari altfel ar petrece timpul, poate că, prin birturi. Ele aduc și venituri materiale cu prilejul producțiilor. — Corurile acestea nu trebuie să lucreze totdeauna izolate. La anumite ocazii se pot întruni corurile mai multor sate învecinate spre a forma, între împrejurări date, coruri monstre și a se produce la serbări mai mari. Așa d. e. s'ar putea întruni astfel de coruri monstre nu numai la adunările generale ale Asociațiunii și ale Societății pentru fond de teatru, ci și la adunările despărțămintelor, la hramul școalei din cutare sat, la jubileul cutărui bărbat care s'a distins pe terenul vieții publice ș. a. m. d.

Corurile bine instruite influențează în măsură hotărâtoare educația estetică și pe cea religioasă. Corurile bisericesti, în spiritul muzicii bisericii orientale, sânt un admirabil promotor al vieții religioase.

În afară de coruri vocale se mai pot înființa și fanfare populare, potrivite și ele pentru a procura poporului clipe de plăcută petrecere. În afară de corurile țărănești, în fiecare protopopiat ar trebui să existe câte un cor de învățători. El ar da ocazie învățătorilor de a se deprinde a cânta mai frumos și în același timp le-ar procura și clipe de distracție plăcută. Ce e mai mult însă, ar contribui la închegarea unei vieți sociale și cul-

turale mai senine și mai serioase și ar putea strânge cu prilejul reprezentărilor date rând pe rând la sate, și un fond pentru alimentarea bibliotecilor pedagogice tractuale.

Pe lângă societățile culturale și muzicale mai sunt, sau mai corect zis, ar trebui să mai fie și la noi și societățile de gimnastică și de tir (tragere la țintă) atât de importante din punctul de vedere al educației fizice. La Boemi și la Bulgari, pentruca nici să nu mai amintesc și pe popoarele culte ale Apusului, aceste societăți sunt foarte răspândite. Singură capitala Bulgariei d. e. are peste 300 de societăți de gimnastică. Considerând că numai un popor sănătos trupește poate spera într'un viitor, și că sănătatea trupestă se asigură printr'o rațională funcționare a tuturor organelor corporale, societățile de gimnastică menite a întări corpul, dând în același timp și o vioiciune vieții sufletești și un stimulent curajului bărbătesc, de care de atâtea ori când ar trebui să dăm și noi dovezi, nu suntem în stare să dăm, — sunt de o imperioasă necesitate și la noi. Asta cu atât mai vătos că de o vreme încoace pare a ne fi cuprins o mare moleșală, o rară lipsă de bărbăție, o lașitate chiar, care ne desonorează și care ne face incapabili chiar și de o muncă sufletească mai de seamă. Astăzi, când munca istovitoare pe care elevul e silit a o săvârși în școala primară timp de șase ani, îl săcătuiește și sufletește și trupestă, trebuie să ne îngrijim în afară de școală de sănătatea deplină a poporului, fără de care n'avem viitor. Deci să se înființeze, mai ales cu tineretul dela 12 până la 25 de ani, societăți de gimnastică rațională, cari să ne dea nu numai sănătatea de care avem nevoie, ci și vioiciunea, curajul, bărbăția și dorul de vitejie de care în fiecare clipă putem avea nevoie, și cari și altfel dau un farmec vieții. — Bine ar fi dacă am putea avea și societăți de tir.

Tot aici s'ar putea înșira și reuniunile de îmfrumusețare a comunei și bisericei.

Congresul socialist.

— Frație de arme cu justhiștii. —

Budapesta, 18 Aprilie.

Un reveriment senzațional a adus ieri viață în debaterile congresului socialist. În ședința de aseară publicistul Garami a propus *frăția de arme cu partidul lui Justh în scopul propagandei pentru votul universal*. Propunerea a provocat o prea animată discuție, remarcându-se în deosebi aderenții acestei alianțe. Discuția s'a întins până'n ședința de azi, când a fost primită aproape cu totalitatea voturilor.

Urmările politice ale campaniei unite sânt ușor de prevăzut și dorim și noi ca nu socialistii să fie cei cari de dragul perspectivei să jertfească din intrasigența punctului lor de vedere universal în această chestiune de-o cardinală importanță pentru viitorul Ungariei.

În ședința de azi s'a continuat discuția la propunerea lui Garbai. Au vorbit împotriva delegații Hajdu (Cinci biserică), Fieiscler (Budapesta), Zsoldos (Erzsébetfalva), Kalafurt (Budapesta) și dr. Landler (Budapesta).

În cuvântul său de încheiere Garbai roagă din nou pe congresiști să adopte ideea alianței cu justhiștii. A declarat că alianța se face *din considerații pur tactice* și că dacă n'ar fi

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de tipărită la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

în Ungaria stările care sânt, socialiștii în genere nici și-ar bate capul cu partidul lui Justh. Având în vedere numai ținta superioară alianța aceasta e recomandabilă și pentru motivul că cu ajutorul ei lupta maselor nu va mai fi în viitor lipsită de reprezentanți în Cameră.

Isbânda votului universal numai atunci va prezenta sorti sigure când guvernele vor fi ajuns într-o situație de mare strimtoare. Partidul lui Justh ca să grăbească venirea acestei situații va începe de cu vreme obstrucția împotriva reformelor militare și nu va conțeni-o decât după ce se va fi inarticulat în lege votului universal, egal și secret.

Sub impresia înflăcăratei cuvântări a lui Garbai congresul socialiștilor din Ungaria a hotărât ca în lupta pentru votul universal să nu ceară sprijin nici dela partidul kossuthist și nici dela cel clerical, de oarece partidele aceste sânt partide false în opoziție, cari sprijinesc cu bucurie atitudinea guvernului potrivnică poporului. Congresul ține să constate însă în acelaș timp că partidul lui Justh chiar în baza programului de partid e dator să lupte cu toată făria atât pentru votul universal cât și în contra reformelor militare, așa cum sânt contemplate aceste de guvern. Prezintarea în Cameră a reformelor electorale constituie un atentat formal în contra votului universal, egal și secret, pentru că întârzie în mod păcătos această reformă singură salutară. Constată deci congresul că partidul lui Justh e dator să lupte în Cameră, cu prilejul desbaterii reformelor militare, împotriva oricărei încercări de-a se întârzia reforma electorală, încercări cari desmint și promisiunile făcute de domnitor.

Congresul face în urma acestora apel la partidul justhian ca să primească lupta pentru votul universal și declară că partidul socialist din Ungaria la rîndul său va pune în rînd de bătaie întreagă forța organizațiilor de cari dispune și va sări în foc cu toate forțele muncitorești luptând în acelaș scop până în pânzele albe și oferind sprijinul său tuturor prietenilor poporului, întocmai precum va face față tuturor cari s'ar încumeta să zăgăzuiască venirea acestor drepturi.

Din străinătate.

Manifestul partidului republican portughez. Din Lisabona se anunță că conducerea partidului republican a lansat un manifest în vederea alegerilor parlamentare, în care arată amănuntele proclamării republicei, relele regimului de înainte și justifică actele de represalii față de monarhiști.

Bulgaria și revizuirea constituției. Țarul tuturor Bulgarilor Ferdinand voind să-și mărească influența de domnitor în viața politică a statului față de partide constituționale a solicitat dela corpurile legiuitoare revizuirea constituției prin care țintește la înmulțirea prerogativelor sale. Dispoziția generală a bărbaților politici fiind pentru revizuire, dela care așteaptă toate partidele o constituție favorabilă programului lor, proiectul convocării marelui adunări naționale a fost primit aproape cu unanimitate, de partid. Marea sobranie se va întruni pe la începutul lui Iulie.

Ferdinand ca să asigure votarea proiectelor inspirate de dânsul a însărcinat cu formarea noului cabinet, care va fi chemat să conducă acest mare act constituțional pe șeful partidului naționalist Gesoff, care intrând în tratative cu partidul progresist de sub conducerea lui Daneff a format alianța celor două partide, cari reprezintă întregul cabinet. Acest pas al

domnitorului, se explică prin capacitatea coaliției prezintată prin majoritatea voturilor cetățenești.

Noul guvern și-a mărturisit credințele politice prin toastul ministrului președinte Gesoff, rostit la Rusciuc. Acest toast a făcut bună impresie în toate cercurile politice, precum și în cele diplomatice. Gesoff a spus, că guvernul dorește pace cu toate puterile ținând relații amicale cu statele vecine. Nu însă pentru plăcerea unei puteri, sau unui grup de puteri, ci fiindcă interesele Bulgariei pretind aceasta. În ce privește relațiile cu Turcia, ministrul crede că guvernul din Constantinopol va relua tratativele de aplanare a chestiilor ne-rezolvite cu Bulgaria. Cu România, Serbia și Muntenegru, relațiile noastre vor fi din cele mai amicale.

INFORMAȚII.

A R A D, 18 Aprilie n. 1911.

— **Recensământul și Românii din Viena.** Cetim în »Gaz. Trans.«: Intre Românii din Viena domnește mare nemulțumire, din cauză că rezultatul oficial al recensământului arată, că la Viena nu sa află decât 132 persoane, cari vorbesc românește. — Aceasta e imposibil, pentru că numai comunitatea bisericii greco-orientale române numără 1000 de membri.

— **Sătenii bulgari din Poradim la Regele Carol.** Din București se anunță: în vederea solemnității, ce se va face la Petersburg cu ocazia celebrării morții fostului împărat Alexandru al III-lea al Rusiei, o delegație de săteni bulgari din satul Poradim (Bulgaria), unde se știe, că a fost cuartierul general al armatelor ruse-române în timpul războiului din 1877-78, se va duce la Petersburg să depună o coroană de lauri la capela Sf. Petru și Pavel. Această delegație se va prezenta și regelui Carol, după ce se va înapoi din Petersburg. Delegațiunea va porni cu trenul din Poradim la Rusciuc iar de aci va trece la Varna, de unde se va imbarca pe un vas militar rus, ce-i va fi pus la dispoziție de guvernul rus, și se va duce la Odessa. Dela Odessa își va continua drumul cu trenul la Petersburg. În țara noastră delegația va intra prin Ungheni, iar de aci va merge la București, spre a se achita de misiunea ce are față de regele nostru.

— **Biblioteca Academiei Române.** În luna Martie 1910 s'au consultat 3105 volume și broșuri tipărite de către 1228 cetitori; 173 manuscrise, 882 documente, 387 cărți vechi (1508-1830) au fost comunicate la 222 cetitori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 405 volume și broșuri, 251 numere de reviste române, 163 reviste străine, 11 volume manuscrise, 440 documente. 1365 foi volante, și 1 obiect de muzeu. Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

— **Cărți didactice aprobate.** Ministrul instrucției publice a aprobat cu rezoluția dela 31 Martie a. c. Nr. 15591 următoarele manuale de liliu Vuia pentru cursul primar: 1 „Abcdar după metoda sunetelor vii” ediția V., 1. „Abcdar ilustrat după metoda cuvintelor

normale” ediția VII. 3. „Carte de citire pentru clasa a doua” ediția IV. a I

— **Studentii români în Budapesta.** Citim în ziarele din Budapesta că 42 de elevi liceului din Galați cari au plecat sub conducerea directorului Georgescu și a mai mult profesori să viziteze expoziția din Roma, s'au oprit în drum și la Budapesta.

Excursioniștii români au făcut o plimbare în Budapesta, rămânând încântați de frumusețea Budapestei.

La întoarcere — spun ziarele ungurești excursioniștii se vor mai opri câteva zile în Budapesta, pentru a vizita așezămintele însemnate.

— **Traficanți cu decorații franceze.** Dîlui Paris se anunță: — S'a dat de urmele unui scandal cu traficul decorațiilor franceze. Un fost arestat un avocat Valensi, care avea multe brevete de „palmes academiques”. În urma destăinuirilor făcute de acesta, după amiazi a fost arestat dl Clementi, președintele al „Ligei naționale umanitare”.

Brevetele confiscate dela avocatul Valensi erau destinate diferiților amatori de decorații franceze.

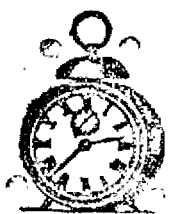
Se zice că scandalul acesta va lua proporții prin alte arestări de personaje distinse.

— **Victimile științei.** Progresul miglos al omenirii pe lângă munca încordată care sleiește atâtea brațe și minți, își cere fără milă anumit număr de jertfe fiecare zi. Cea mai nouă nenorocire a avut loc în laboratorul Baque din Paris, în cursul unei experiențe cu acid etilic care a explodat, rănind de moarte pe un bărbat și patru femei ocupați în jurul aparatului.

— **Tradarea unui locotenent de honvezi.** Un locotenent de honvezi, Simonides, a prins iscodind forturile sulerane din Pola și bănuind de tradare a fost transportat în temnița tribunalului militar din Viena, unde recunoscut crima, spunând că a fost îndemnat de un străin care i-a făgăduit sume enorme pentru vinderea planurilor. Făsonarea inculpatului s'a făcut în taină, dar din cercurile literare a transpirat știrea că va fi osândit cu douăzeci de ani muncă silnică.

— **Un ofițer și o carieră.** Cu trei ani urmă locotenentul Ștefan Pogor dela regimentul 33 de infanterie din Oroșhaza a lăsat viața ostășască și îmbrăcând haina neagră s'a gajat ca chelnăr și trei ani de zile a cărat bencă mesteriilor de ocazie care se abăteau din trenului prin restaurant. La început îi venea greu să asculte toate bătăntările oamenilor lipsiți de bun simț, dar pe urmă s'a împăcat cu soarta și peste puțin a fost primit ca ofițer. După ce și-a câștigat câteva mii de coroane a plecat la Dobrișin unde își va deschide un local propriu, care îl va face să uite cariera grea și strălucitoare de tresele aurite ale ofițerului, și cine știe dacă va avea prilej să grece că în loc de căpitan s'a ales un simplu cafegiu.

— **Arestarea unui criminal.** Ni-se anunță autoritățile din Iași au arestat pe ovreul Davcon Moreno, cunoscut ca unul dintre primejdioșii gasteri cu carne vie, trecut și în listele Ligii pentru apărarea contra comerțului de fete care a furnizat marilor case de desfriu peste de victime. Moreno era membru al asociației criminale din Milano care furnizează fete nu numai în Balcani ci și în Bombay și întreagă America de Sud.

Atelier optic. Isvor vrednic
de încredere și ieftin pentru
orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

Giuvaergiu. Mátyás király-tér 15.

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciosornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, briliante și obiecte din argint vritabil de China, cum și articole optice.

O tragedie familiară. Profesorul de școală Bruno, din un orașel al Italiei de mijloc, motive necunoscute până acum și-a împușcat lașta și doi copii pe urmă s'a omorât și pe ei. La șgomotul armei au sărit vecinii, dar era prea târziu căci muriseră toți trei. Profesorul apucă copilul cel mai mic în brațe și-l strinsese atât de tare încât cadavrele au putut fi desțite numai cu forța unuia de altul.

Mișcările greviste dela căile ferate în Italia. Impiegații căilor ferate italiene pregătesc de grevă și nu așteaptă decât izbăvirea crizei guvernamentale pentru a-lăsa în mâna lui Giolitti împlinirea făgăduințelor sale în ce privește îmbunătățirea sortii muncitorilor. Dacă aceasta nu se va face, dicatul muncitorilor va prezenta guvernului pretențiile sale în formă de ultimatum, mându-i în vedere greva generală pentru anul că nu v'or fi satisfăcuți nici de astăzi.

Din lumea aviației. În satul Sárszentmihály de dincolo de Dunăre a aterizat în după-miază Peștelui un balon din care s'au coborât doi oameni, aviatorul Mester și un tovarăș al său. Cei doi oameni au plecat din Zürich și au făcut drumul până aci cam vre-o 2000 kilometri, în 19 ore. După un scurt popas Mester și tovarășul său de drum au împachetat balonul și s'au întors acasă.

Tâlhari într'un tren rusesc. Doi comisori ai unui mare magazin de juvaere din Paris au fost atacați de niște bandiți pe trenul expres între Moscova și Bacu cari după ce pe unul l-au omorât iar pe celalalt l-au legat chinându-l simplu, le au furat toate juvaerele ce aveau asupra lor. Când au sosit la Moscova unul dintre comisori mai trăia și i-s'a luat interogatoriu, dar n'a putut da nici o deslușire asupra identității tâlharilor.

Chestiunea școlii din Sudriș. Primim următoarele: Onorată Redacțiune! În numărul 71 al ziarului „Tribuna”, corespondentul d-v. informat poate dela preotul Roxin, urmări despre mine mai multe neadevăruri împotriva cărora sânt silit să mă apăr.

A spune adevărul e lucru cinstit, dar a spune pe cineva în noroiu fără a fi vinovat e păcat. Corespondentul d-v. dacă a cerut informațiuni dela prof. Roxin, ar fi putut cere dela mine și numai după o informare exactă, să-și publice corespondența.

Iată care e adevărul: În luna lui August anul trecut, am fost citat la inspectorul regesc din Beiuș și totodată a fost citat și învățătorul de stat din loc. Întrebat fiind de inspectorul regesc, să-i spun câți elevi încap în școala confesională, i-am răspuns că încap vre-o 30-35, mai mulți! (pentru că sala de învățământ e numai de 5 metri și 55 cm. lung 4'97 metri lat și 2 metri 4 centimetri înălțime).

Inspectorul mi-a spus, că deoarece comuna bisericească deși s'a învoit să facă altă sală de învățământ, — până acum nu a făcut-o deoarece numărul elevilor trece peste suma de 70 și în școala confesională nu încap decât numai 30-35, restul îl va sili prin organele administrative să cerceteze școala de stat. Despre asta trebuie să iau act și se mă conformez dispozițiilor sale.

Eu i-am spus că asta nu să va putea executa, deoarece școala de stat e la depărtare de comună de vre-o 2 km. și copiii în timp de iarnă nu vor putea merge pe acolo. El însă mi-a răspuns: că jumătate din elevi nu pot să rămână fără instrucțiune și că, pen-

truce nu s'a silit comuna bisericească să zidească sală de învățământ acomodat.

Dacă păr. Roxin se interesa de executarea concluzului sinodului și comitetului parochial luat înainte de asta cu vre-o 3 ani în privința edificării noii sale de învățământ, — nu ar avea neplăcerile de acum și jumătate din elevi nu ar rămânea fără învățătură.

Treaba ar fi rămasă baltă, pentru că eu știam înainte, că un astfel de ordin nu se poate executa din cauza depărtării școlii de stat de comună.

Înainte însă de a începe cu prelegerile, vre-o 6 copii mai mici, la îndemnul copiilor jidanului din sat, au cercetat școala de stat, mai mult din curiozitate și pentru că învățătorul de stat îi atrăgea prin diferite recvizite de învățământ ca: mărgelile de comput, creioane roșii, verzi și alte nimicuri. — Părinții a vre-o 4 copii mi-au spus că ei voiesc să-și dea copiii la școala de stat, pentru că să învețe ungurește. — Eu în cauză nu m'am amestecat pentru că știu ce urmări are un amestec. Că cei 6 copii, cu voia părinților lor au cercetat școala de stat, sau ba, nu știu, destul că părințele Roxin a intervenit în cauză și așa a fost denunțat de învățătorul de stat inspectorului regesc și de acolo s'a iscat toată procedura contra părintelui Roxin. Sudriș la 14 Martie 1911. Gavril Popovici, învățător.

— Un escroc indian. Raffaele Musmeci, fost învățător și în patrușprezece rânduri locuitor al diferitelor închisori, a comis în timpul din urmă unele escrocherii de toată ingeniozitatea. Scăpând din temniță a mers la Catania voind să viziteze pe fratele său, comisar de poliție, care însă plecase cu vre-o câteva zile înainte din oraș, fiind transferat. Fără nici o para în buzunar Musmeci a plecat-o la drum spre interiorul Siciliei, oprindu-se în primul sat și bătănd în poarta primei case. Țăranul deschizându-i, Musmeci s'a recomandat ca prefectul poliției din Catania, spunând că este în urmărirea unor tâlhari, cari s'au ascuns în împrejurimea satului și se rugă să-i dea sălaş peste noapte.

Țăranul foarte curtenitor față de un astfel de bărbat l-a primit în casă, l-a ospătat bine, fericindu-se de întâmplarea aceasta norocoasă, ce a dat peste dânsul, găzduind pe un prefect.

Musmeci, după ce mănca și bău bine, văzând o pușcă atârnată pe perete întrebă pe țăran de legitimație. Acesta începu să se scuze, că nu și-a învoit legitimația, dar îi oferă pentru acest act prefectului suma de 30 de Lire.

Incurajat de isprava făcută Musmeci se prezintă a doua zi la casarma carabinierilor, unde recomandându-se tot ca prefect de poliție, ceru dela comandant voie să facă o inspecție fiind trimis anume din partea ministrului. După terminarea cercetării, prefectul ordonă trei carabinieri, cu cari merse în satele din prejur și ținu o razzie care i-a adus un profit de 4000 de Lire, încasând bani dela țărani sub diferite pretexte.

Cu banii luați călători apoi la Palermo. Escrocheria s'a descoperit numai la vre-o câteva zile. Apărând cazul în presă, Musmeci s'a crezut dator să dea o desmintire știrilor, pentru restabilirea adevărului. Întâlnindu-se cu o prietină mai de demult o luă cu dânsul și merse împreună la Florența, unde nu stătu mult, din cauza dispariției damei cu un alt curtezan, cu care ocazie iosta prietină își luase și speșele de călătorie din banii lui Musmeci. Faptul acesta „cavalerul” îl anunță poliției din Neapol care se puse în urmărire. Recunoscându-l însă, a fost arestat, dar pus apoi iar în libertate, neputându-se dovedi culpabili-

tatea. Poliția și-a cerut chiar scuze dela Musmeci. Ajungând iar la Florența, se întâlni cu prietina fugită, pe care iertându-o o primi înapoi. Acest pas i-a fost însă fatal. Voind să defragă denunțul făcut împotriva prietinei, poliția a pus mâna pe el, așezându-l la răcoare. Cazul acesta a făcut mare haz la adresa poliției în Italia. Un al doilea erou a la Voigt dela Köpenik.

— Dr. med. Brutus Macaveu med. univ. specialist în boalele femeiești asistent la Clinica de femei »Crucea Albă« din Timișoara își ține orele de ordinațiune dela 2—5 d. m. în Timișoara-Fabric piața Kosuth Nr. 2. etagiu I.

Cronică artistică.

Concertul doamnei Lucia Cosma. Ziarele din București publică recenziuni foarte elogioase asupra concertului dela Liedertafel al doamnei Lucia Cosma.

În »Adevărul« aflăm următoarele aprecieri:

Cu cât gustul muzicii străbate mai adânc în păturiile largi ale mulțimii cu atâta crește și numărul cântărețelor, dar totdeodată scade nivelul lor artistic. Aceasta dă loc unui fenomen care se accentuează astăzi tot mai mult în lumea întreagă: cercurile cu adevărat muzicale, cari nu trebuie confundate cu numărul crescând al melomanilor, se retrag tot mai mult din sălile mari ale teatrelor de operă, unde triumfă în genere volumul vocal și se adăpostesc în sălile de concert, unde nu mai poate străbate decât calitatea vocală, arta cântului și personalitatea în interpretare. Pentru publicul nostru, cu deosebire, muzica vocală de Cameră — aceea în care maestri iluștri au turnat quintesența nobleței lor sufletești — este încă, în bună parte, terra incognita.

De aceea răsăritul unei cântărețe române ca doamna Lucia Cosma, în câmpul muzicii vocale de Cameră, este un eveniment care trebuie salutat cu o reală mândrie. Căci numai așturi de Lula Misz Gmeiner și de Marie Buisson putem așeza marea artă a doamnei Lucia Cosma. S'ar părea că natura a înzestrat-o înadins cu atâta distincțiune și delicateță de timbru, dar și cu atâta întindere în registru ca printr'o perfecțiune atât de extraordinară a emisiunii vocale, să poată realiza subtilități de meza-voce și falzet cu siguranța și claritatea de cari ne a dat dovadă aseară.

»La musique de genre«, așa cum o cultivă Massenet în »Bonne nuit«, Tchaikowsky în »Warum«, Hugo Wolf în »Du denkst mit einem Fädchen« are în dna Lucia Cosma interpreta ideală, căci nu am întâlnit personalitate artistică în sălile de Concert, care să dea un relief mai puternic și mai comunicativ părții sufletești, poeziei, care vibrează în textul și muzica unei arii, a unui »lied«, sau a unei balade. În această privință interpretarea dată de dna Cosma, misticei »Loreley« a fost un cap de operă de contopire a textului lui Heine cu muzica lui Liszt. Iar în ce privește cizelarea cântului, aria Paminei din »Flautul fermecat« și aceia a pajului din »Nunta lui Figaro« au fost reinvierea celui mai subtil bel-canto. Cât despre stacatele și tritul atât de perlat din »Voci de primăvară« ele au fost un farmec pentru ureche. E lesne de înțeles acum la ce grad de înălțime sufletească poate fi ridicat publicul nostru de o artistă care pune o asemenea artă și putere sufletească în slujba muzicii noastre populare Melodiile »Mugur-Mugurel«, »Doina« și »Bagă Doamne luna 'n nori« au fost spiritualizate așa fel, că în adevăr deveneau simbolul simțirei unui neam întreg. Ele au electrizat auditoriul, care a izbucnit în aclamațiuni frenetice

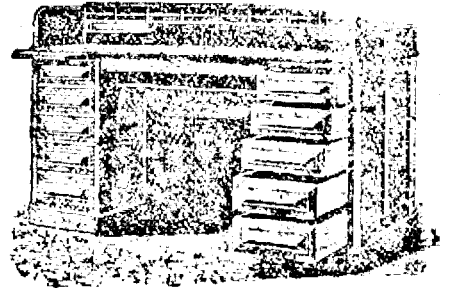
Fabrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini

ERŐS VICTOR FIAI

în Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și școli cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă și în diferite calități, precum se vede și din desen.

și nu va uita atât de curând deliciul acestui concert.

Pianistul Theodor Fuchs s'a relevat încă odată bun solist și acompaniator sigur și respectuos față de nuanțe.

ECONOMIE.

O nouă bancă românească se va înființa în comuna Ighiu (comit. Alba-de-jos). În fruntea înființătorilor se află Dr. Ion Pop, avocat în Alba-Iulia. Alături de D-sa se află Dr. Alesandru Todor, Ion Dumitreanu, Anton Pop, Ion Medrea, Nicolae Munteanu, Nidufor Borza și Nicolae Maorea etc.

Banca „Vulturul“ din Tășnad a hotărât în adunarea generală ținută în 4 Martie să urce capitalul social dela 100,000 la 200,000 de cor. prin emisiunea unui număr de 1000 de acțiuni cu valoarea nominală de 100 cor.

Aviz. În luna trecută a. c. am fost înștiințat pe calea presei publicul nostru interesat, că inteligența română din Timișoara a decis în principiu înființarea unei societăți de ajutorare pe baza reciprocității și l-am recercat, ca până la înființarea acestei societăți românești să nu se angajeze la societăți străine, ci să se rezerveze pentru societatea proiectată de noi.

În urma acestei înștiințări ni-s'au cerut din mai multe părți informațiuni asupra proiectatei societăți, ba ni-s'au pus chiar în vedere din diferite ținuturi românești, înțrarea de membrii în massă, la proiectata societate.

„Revista Economică“ din Sibiu, în Nr. 13 din a. c. a declarat însă mișcarea noastră de nizuință centrifugală, aptă spre a produce disolidarizare pe terenul nostru financiar-economic și spre a face concurență înființândei bănci de asigurare românești „Fortuna“.

Deși noi nu am putut împărtăși aceste vederi am declarat tot în presă, că întrucât „Fortuna“ va lua între ramii săi de operațiune și asigurarea zestre pentru fete și a unei sume pentru etablarea băieților deveniți maioreni, — ramii cari erau luați în programul proiectatei noastre societăți, noi, ca să nu fim bănuți de năzuințe centrifugale și de dizolidarizare pe terenul nostru economic-comercial, renunțăm la proiectul nostru.

La aceasta tot „Revista Economică“, organul oficial al „Solidarității“, sub a cărei egidă se înființează „Fortuna“, în Nr. 15 din 8 Aprilie a. c. a declarat, că „asigurările de zestre pentru fete și de spese de etablare pentru băieții ajunși la maiorenitate încă se vor cultiva din partea „Fortunei“, — prin ce realizarea proiectului nu mai formează necesitate pentru publicul nostru.

Indemnăm deci pe toți cei ce au manifestat un interes deosebit pentru proiectata noastră societate, să mai aibă puțină răbdare până la înființarea faptică a „Fortunei“, când apoi li-se va da posibilitatea de a se pune în contact direct cu „Fortuna“, care cultivând toți ramii de operațiune luați în programul nostru, va satisface pe deplin, culant și sigur toate trebuințele de asemenea natură a publicului nostru.

Aceste informațiuni servească și ca răspuns tuturor acelor, cari interesându-se de proiectul nostru, — acum abandonat — au cerut dela subscrișul diferite îamuriri.

Dr. Aurele Cozma.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88-99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. 3-5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

BIBLIOGRAFII.

A apărut: „Revista politică și literară“ Nr. 7 cu următorul sumar:

Aurel C. Popovici: Libertatea învățământului; — Gheorghe Coșbuc: În Paradis, Cânt XIX, din Dante; — E. Lovinescu: Critica și istoria literară; — P. Pădure: Căntece (poezii după Heine și Goethe); — P. Papazisu: Poezie; — Ionel: În atelier (nuvelă); — M. Străjanu: Cântarea României; — Teodor Raica: „Sermo rusticus“ (filologie); — Dr. V. Nițescu: Glosse (Banul e stricacios, Răsplată, Nu-mi dau fata după muncitor); — I. Adam: Glume țărănești (nuvele); — Al. Ciura: Cronica literară (Bucurpștii, cari se duc, de Henri Stahl); — „: Informațiuni: (Coșbuc la Blaj. Sezătoare literară la Sibiu, Concertul tinerimei din Cluj; — „: Note politice; — Redacțional.

„Revista politică și literară“ apare la Blaj (Balázsfalva) sub conducerea dlui Aurel Ciato și cu colaborarea celor mai distinși scriitori.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare Dr. Onisifor Ghibu, *Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto!*

La Librăria Tribunei se află de vânzare *ilustrate frumoase de Paști cu inscripția „Christos a înviat“ și anume:*

Copilași cu miei, iepuri cu ouă roșii.

„ cu iepuri, chipuri hazlii.

Porumbel cu ou roșu.

Ingerași cu ouă roșii, cățăluși cu ouă roșii etc. etc. bucata 6, 8, 10 și 12 fileri.

Pui în joben, fetițe cu ouă, dame frumoase, părechi amoroase, bucata 12, 14 și 16 fil.

Ilustrate de Paști, cu inscripție, sortate foarte frumoase. 100 bucăți cu Cor. 450 + speșele de porto.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 250 + porto postal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

1. La vatră. 2. Lucrând. 3. Interior la Vitre.
4. Hora. 5. Ovreiu din Galația. 6. Colț de atelier. 7. Portretul pictorului. 8. Bâlcu la Bacău. 9. M. S. Regele Carol I. 10. Mica Bretonă.
11. M. S. Regina Elisaveta. 12. Nud. 13. Primăvara. 14. Țărăncuța cu viței. 15. Intoarcere dela Bâlcu. 16. La pășune. 17. Rodica. 18. Pe plaiu. 19. Ciobănaș pe valea Prahovei. 20. Apus de soare la Barbizon.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

Dictionare

Dictionar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).

Dictionar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto). Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare:

Ion Cocârla-Leandru: *Jalea Satelor*. Poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlui Gavril Popovici, *Sudrij*. Părțile tăiate din scrisoarea d-voastră nu privesc publicul mare.

A. U. (Curtacher). Vei înțelege ușor motivele cari ne îndeamnă a nu publica poezia. Am trimis-o celui căruia îi este adresată.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1218.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftin

în fabrica de mobile

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10

Dentist in Cluj.

Societate acționară „BISTIȚIANA“ ins
de credit și economii în Bistrița

CONCURS.

Publicăm concurs pentru un post
dirigent la filiala noastră din Teaca
(Kolozsmegye) cu salar anual de K 200
și 20% bani de cuartir, apoi pentru un
de practicant cu salar anual de K 100

Reflectanții au să documenteze, că
absolvat cu maturitate o școală comen
superioară; că posed limba română,
ghiară și germână în vorbire și scri
reflectanții la postul de dirigent trebui
aibă praxa îndestulitoare pentru a con
de sine stătător și cu succes agendele
contabilitatea filialei.

Funcționarii aleși au să-și ocupe po
rile îndată după alegere.

Recursurile se vor înainta până în 1
a. c. n. la direcțiunea subscrișă.

Bistrița (Besztercze) la 15 April 1911

Direcțiunea institutului de cred
și economii „BISTIȚIANA“

CREDIT

pe hipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weltzer János 15.

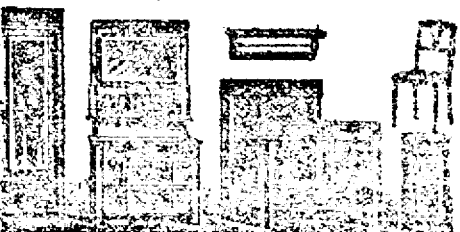
— Telefon No 376. —

Accesorul lui Radocsay:
Eduard Derera
 Avălie de ferării
 în Timișoara-Josefin,
 Scudier 1. (Lângă Neumann).
 Recomandă magazinul său asortat
 cu toffelul de obiecte de fier,
 arajamente pentru bucătărie și
 de gospodărie, vase de bleih și
 vărsat; Sobe (cuptoare) și per-
 ne; Revolvere, patroane, aplicații
 la mobile și la unelte, furci de
 sape, lopiți, hârlețuri, ciocane,
 și greble; Mașini de tăiat carne
 turi Berndorfer, madrațe de fier,
 — toate pe lângă prețurile cele
 reduse. Comandele se efectuează
 prompt și cu acuratețe.

strate cu motive românești și cu vederi
 din România ș. a.
 se găsește la »Librăria Tribune».

Magazin de mobile

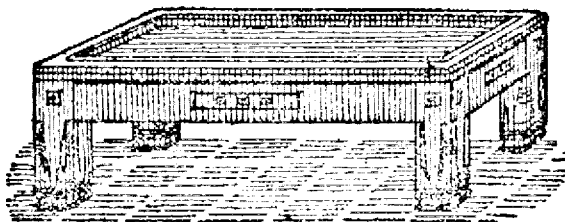
KUNSCH ANTAL
 plar de edificii și mobile
AGYENYED, Rozsa-utca
 (Vis-à-vis de casa comitatului.)

Se execută orice lucrări de edificatii. Are
 depozit aranjamente complete pentru
 lucrări în atelierul propriu în cel
 modern stil, de la cele mai ieftine până
 la cele mai bune, după plăceri proprii
 sau comandă. — Pentru lucrările mele
 dau garanția cea mai extremă. Mare
 asortament de mobile de alamă și fier,
 deasemenea și fotolii.

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor
Szászni József
 prima fabrică a-deleună de billarde și timplărie în
 Kolozsvár, Dávid Ferenc u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.
 La cerere trimite instalatorul de billarde și în
 provincie. — Ține mare asortiment de billarde
 noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
 la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

KÁDI FERENC
 călțunar ortopedic pentru bărbați și femei
 Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu
 încălțăminte p. bărbați, femei și copii
 calitatea cea mai bună cum și comande după
 măsură pelângă prețuri convenabile. Repara-
 turile se primesc pelângă prețuri ieftine.

JOHAN GENSTHALER
 giuvaergiu și ciosornicar,
 în Orăștie. Szászváros.
 Filială în Szászsebes.
 Vânzare de juvaere, de aur și argint
 și ceasornice pe
 lângă garanție și
 prețuri moderate. —
 Să fac orice reparaturi
 de juvaere și ceasor-
 nice de aur, repede
 precis și ieftin. —
 Serviciu conștiințios. —

In atenția celor ce sufăr de vătămtură!
 Suspensorii, picioare artificiale, ciorapi
 de cauciuc, grade haltere, bandage,
 corsete, bandage dianna pentru femei și
 toffelul de accesorii chirurgicale se pot
 cumpăra cu prețuri convenabile dela

Herocz Sándor
 fabricant de mănuși, ban-
 dagier și depozitar de
 unelte chirurgicale în —
 Szatmár,
 Deák-tér No 2.
 Comandele din provincie
 se efectuează prompt. —

KÁLNAI S.
 fabrică de motoare și turnătorie de fier
 în Murăș-Oșorhei Marosvásárhely

Ofere
 motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare
 de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile
 pentru arat și tobiții. Primește toffelul de montări pentru mașini,
 mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu
 aburi, precum și executarea a toffelul de aliaje de fier și metale
montarea deplină a morilor
 precum și reparări în bransa aceasta.
 Garanția deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

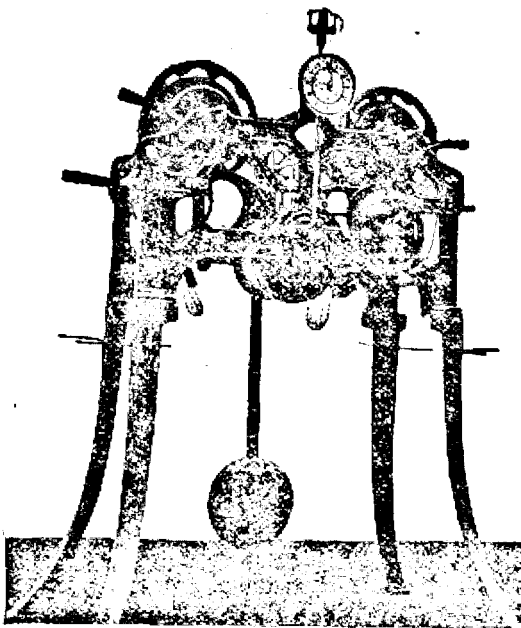
Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.
 stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază
lucrări de sculptură
 artistică

figurate și decorative precum și portrete
 după natură și fotografii, monumente mor-
 mântale, toffelul de produse ale industriei,
 apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
 rația zidurilor din teracotă, piatră, ghips,
 ciment și din alte materii pelângă prețurile
 cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Localitățile balneare — Felix.

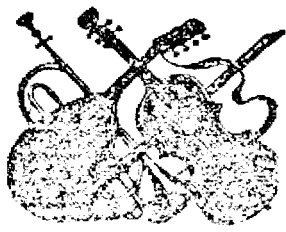
Pentru cura de vară și iarnă lângă Oradea-Mare.
 Deschise întreg anul. Cel mai bogat isvor cald în sulf, la temp.
 de 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri.
 Contra bolilor de reumatism, podagră și ischias,
 contra asudării și contra boalalelor femeiești. :-
 În 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile balneare
 din Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de acelaș fel.
 Băi de vană, și nisip etc, 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și
 lectură, res'aurante excelente, taraf de țigani, Dumineca muzică militară,
 joc de tennis, promenări frumoase, parc de 400 de holde cu plantație
 minunată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic de la 1 Maiu n.
 Oficiu poatel, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică
 nu este. Prospecte trimite direcțiunea. (Felix — gyógyfürdő)

Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn gr. Thorotzkai és Társa Rozgonyi és Lendvai Budapest, VII, Sziv-u. 32

Pregătește **ciasuri pentru turn** din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime. Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici. Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătuului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut. Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria. Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnisorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet. Premiat la expoziția gener. din Pécs cu medalie de aur și la expoziția asociației industriale din țară cu diploma de onoare.

Babós Béla fabricant de instrumente muzicale în Sibiu, (Nagyseben) Piața-mică 24.

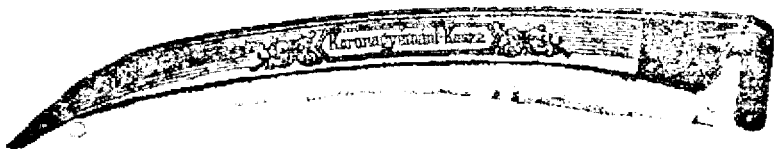
Unicul fabricant în Sibiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și totfelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

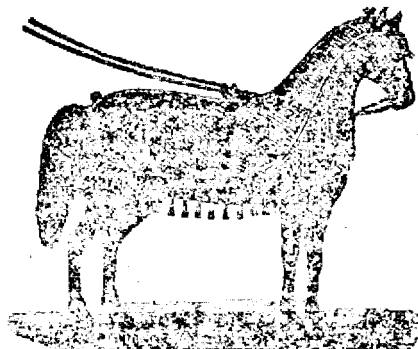

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase reze sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăincia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1'80 1'90 2'— 2'20 2'40 2'40 2'60 cor. nua se dă rshet. — Comandele se pot face prin trimi. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt“

Lengyel Testvérek Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Milan Jorgovits curelar, șelar și fabricant de geamantane în Timișoara-Centru Strada Jenőherczeg-u. 14. — (Lângă muzicantul Braun). — (Temesvár - Belváros).

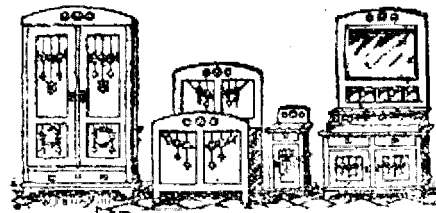
Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur, magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la călărit, apoi geamantane și geante de diferite calități. Mai departe recomandă băturile, căpestrile și biciurile în cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul cerut. — Comandele se execută prompt.

Expoziție permanentă în magazinul de mobile **Gheorghe Stahl** din Lugoj

Strada Bisericei (Templom-u) No 15. Recomandă totfelul de

mobile

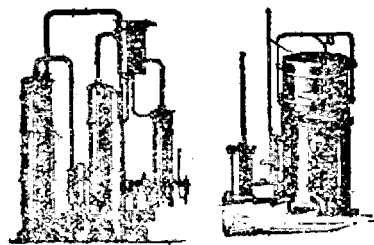
de tâmplărie și tapițerie, cum și mobile pentru sufr. dormitoare, saloane și birouri, din lemn (Thonet), fier, și piele, tablouri: peisage, nuduri și icoane, ogli

lădiniere, console, pentru pat, mese și duș otomane, draperii, etc. în asortiment calitate bună, faricație priie și prețuri ieftine. Comandele se execută p.ri

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szász Ulița Petersdorfer

Primește spre efectulare: instrumente de fabrica sport, cognac, licquer, țuică și instrumente de a con aceste. Mare magazină. Totfelul de instrumente și necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru h

birturi, instituțiuni etc. Vase de fier cafea, de spălat și curățit.

Mai departe prime montarea și repar fantânelor artificiale lângă prețuri moderate. Comandele se execută material de prima calit

Frații Baskay

și atelier pentru reparatul nelor agricole și a cazanelor

Temesvár-Jozsefváros, Pacsirta

Se recomandă pentru instalarea de mașini cazane, cântare, rafinerii și căldări de fier rachi și a fabricelor de cărămidă; pŕegătirea de tu repararea specială a acestora, apoi orice obiect din metal cum și apaducte, closete, canalizări jarea camerelor de baie, instalarea de fantâni pelângă prețurile cele mai ieftine și lucru trair

Pentru luarea în primire mergem pretutindeni în persoană și pe cheltuiala noastră proprie.

Haas Károly

primul armurar și optician Szabadka, Egres-u. (Kas)

Mare asortiment de arme și bleieci

de cea mai bună fabricație precum și fărțile constituite acestora. Se primesc pelângă garanție și prețuri moderate felul de reparaturi d arme de orice soi, mașini de cusut, clete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și const

Avis!

»FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate
 în Făget (Facset), contra unei rate săptămânală de 1 coroană
 și taxă de asigurare minimală (niște fileri) își poate asigura tot
 bărbatul și femeii), care e în etate între 20—60 ani și intră ca
 în secțiunea »Depuneri încoplate cu asigurare de viață« întro-
 susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adică unamie coroane.

imirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale.
 depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se
 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane
 căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termenului de
 sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.
 ect contra unei depuneri săptămânale minimală, la tot natul t-se
 ul de-o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, cu
 poate asigura traiul liniștit în viitor, iar de altă parte aceiacă la
 moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.
 baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acordă și im-
 ari. — Femeii și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare
 — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti
 taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.
 atirile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni în-
 i din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fruc-
 4% interese.

cestea depuneri orișicând se pot abzie și în acest caz — cu
 raie la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma
 se estradă deponentului cu interese cu tot.

cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele
 la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de
 ză, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață,
 fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptă-
 de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în
 căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după docu-
 încetării din viață a deponentului.

ma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigu-
 mal mare societate de asigurare Olaneză »Algemeene Maatschapij
 versverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanția pentru
 în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit
 mil în Facset.

„Făgetana“

Institut de credit și economii în Facset.

Atelierul de fotografariat a lui

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
 (Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase foto-
 grafii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
 specialități în pânze ori mătase, cari prin spă-
 lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
 n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás
 király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. —
 Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

atenția proprietarilor de pământ!

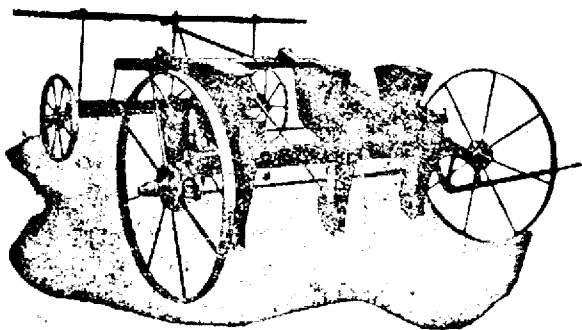
recomandăm în atenția on. proprietari de pământ, patenta
mașină de sămănat porumb

z), cea mai nouă și cea mai bună calitate dintre mașinile
 e. Prețul 150 cor. bucata. Vindem și pelângă o favo-
 blățire în rate. Cataloage trimitem gratuit.

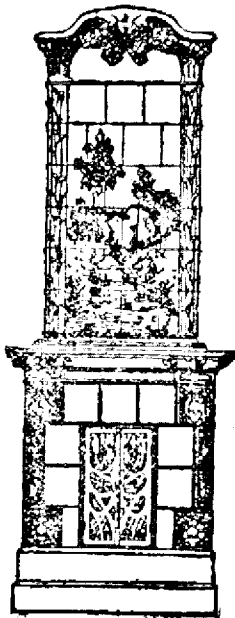
cu stimă:

Șii Burza

ie în Arad,
 s Béni-tér 1.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoș-
 tința on. public, că în Kolozsvar,
 Monostori-u. 7, am deschis
 un mare magazin înregistrat
 și provăzut cu cuptoare din țară
 și străinătate, unde se află în de-
 pozit permanent cuptoare moderne
 de majolică stil secesion și cuptoare
 de olane Daniel, precum și cămi-
 nuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra de-
 pozitului meu model, asigurînd-ul tot
 odată despre calitatea perfectă ale arti-
 colelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt
 cu deosebită stimă:

Tamásy József,
 Kolozsvar.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrássy-ut No 22.

și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,

etc., fabricație proprie în executare
 de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, liferează —

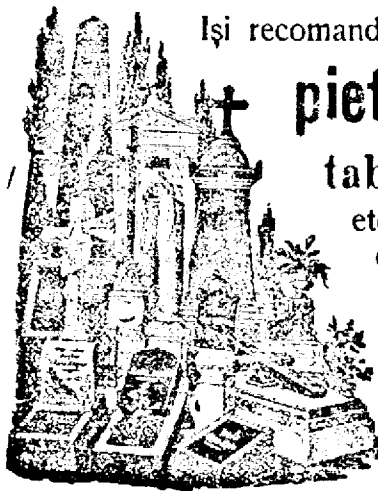
— mai ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-se on. public rogă

cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,

măiestru de sculptură în piatră.

Fabrica de prăjitoare de cafea și
 căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

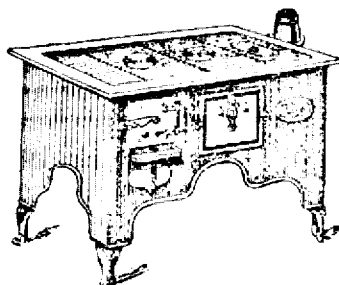
Ifj. Fazakas Ferencz

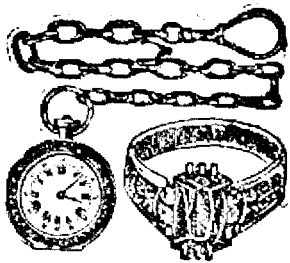
Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea
 brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de
 cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat
 peste 400 bucăți.

Primește și eșecut pelângă
 prețuri moderate orice lucrări de
 strungărie în fier, repararea ma-
 șinelor și mecanismelor de fier,
 a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care
 se referă la ziarul acesta preț-
 curent despre prăjitoarele și că-
 minurile sale brevetate.

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu
ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

In edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și
cari umblă precis.

Ciasornice foarte bune pentru că-
lătorii.

Ciasornice elegante p. tineri.

Cia ornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșteptătoare de buzunar in

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru
zahăr, etc. pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.
Cadou de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.
Garanță deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

tocuri de aur, argint, metal și oțel.

Cercei cu diamante și diamant și inele.

Cercei de aur, inele, brațele, bro-
șete, lanțuri de grumazi și pentru

oroloage, amulete.

Totfelul de giuvaere de argint.

Ochelari foarte buni.

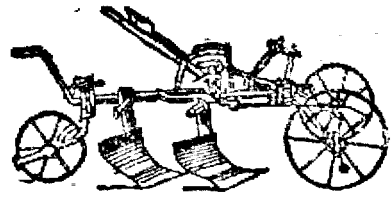
Cel mai ieftin loc de cumpărat e
Marchitânia G. Florian & Comp.

Versecz.

Telefon 78.

Mare asortiment:

de pluguri, osii, ferării, unelte pentru casă și bucătărie, vân-
zare în regie a ierburilor de pușcă, arme, cartușe și toate

requisitele de vânătoare.

Serviciu prompt și prețuri
ieftine. Comande prin tren și
poștă se efectuează grabnic și
cu cea mai mare punctualitate.

Regina stropitoarelor.

Fabricat ungar.

Fabricat în

Se poate comanda la Banca Poporală din H.-M.-vásár
(Hódmezővásárhelyi Népbank)

Garanție de 5 ani. Inregistrată la oficiul reg. ung. de br
Economie în bani și vreme 25%.

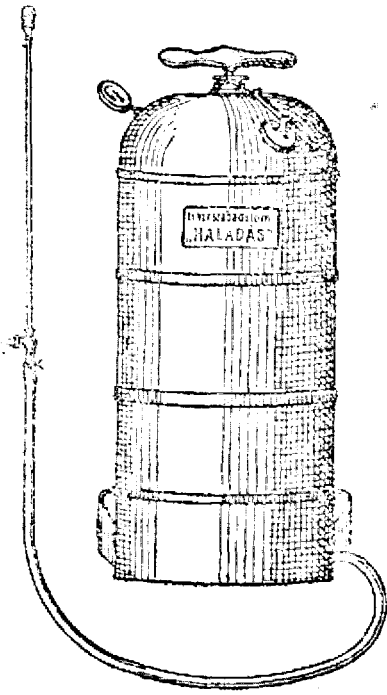
Stropitorul automat HALAD

Distins la expoziția comercială
din Nyiregyháza.

Nu se poate strica la întâm
smârcul se învârtă în țea
aramă cu vazelin.

**Foarte potrivit pentru stro-
pirea viei, a pomilor, napi-
lor, meiului și a pepenilor.**

Ocupă locul întâi între s-
topitoare de până aci și în
mecanismului multiplu se
manipula ușor.

Prețul în loc asortată con
40 cor.

Premiat la expoziția vie
din Seghedin.

Instrucția manipula

După desfacerea cepului
trebuie umplută cu 12 litri de
pe urmă pus cepul la loc, p-
pistonul (smârcul) odată în m-
condesează aer pentru patru
șere și e gata de stropit; desch-
ventilul țevii tot lichidul din s-
toare iese (de sine) automat
să mai lucrezi și astfel poți
pula în orice haină de sărb-
câci nu te murdărești cum
tâmplă ca la celelalte stopitoare
se înecă după ce le pui în ac

Comandele sunt a-se adre
susnumita bancă Corespon
în limba maghiară sau ger

Atelierul lui WUNDEL

Trusouri complete
pentru mirese.

Producțiuni exclusiv
locale și ieftine.

Execuțiile cele mai
simple și elegante.

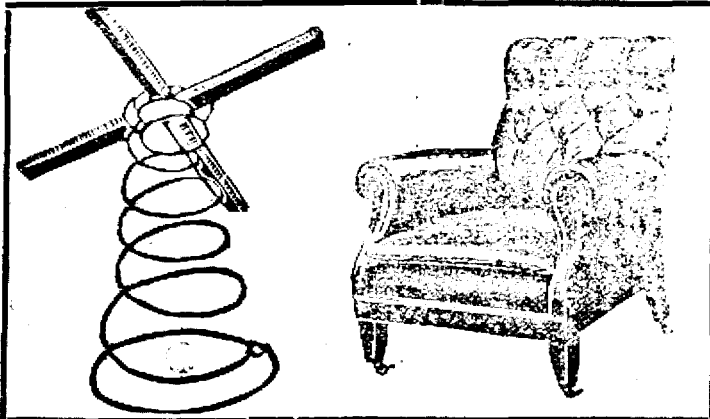
Mobile englezești în
toate culorile.

Garnituri din piele
de animale în culori.

din Timișoara-Cetate

Piața Losoncy-(Dom)-tér 12

:- vis-à-vis de casa comitatului. :-

Prin praxa mea de zece ani în străinătate
mi-am câștigat plăcuta pozițiune și pot a-
duce la îndeplinire toate cererile on. public.

Depozit permanent de
Ottomane și Divane
lucrate solid și ieftin.

Efectuesc orice mobile
și lucrări aparținătoare
— acestei branșe. —

Decorațiuni ocazi-
onale elegante și ieftine

Cornise de aramă
à 5 cor.

Perini patente parisiene
lipsite de moli și de
praf cu prețuri ieftine.

Telefon 126. — Atelier de primul rang. — Execuție modernă. — Telefon 126